

MINISTARSTVO TRGOVINE I USLUGA
11000 Beograd
Nemanjina broj 22 - 26

PRILOG JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O TRGOVINI

Primedba 1. Predmet

Komentar i obrazloženje

U članu 1 stav 1. stoji:

Ovim zakonom se uređuje trgovina, podela trgovine, uslovi za obavljanje trgovine, razvoj trgovine, zaštita tržišta, nepoštena tržišna utakmica kao i nadzor.

Zakon ne treba da uređuje nepoštenu tržišnu utakmicu već da onemogući nepoštenu tržišnu utakmicu.

Predlog: U članu 1 stav 1. Treba da stoji:

Ovim zakonom se uređuje trgovina, podela trgovine, uslovi za obavljanje trgovine, razvoj trgovine, zaštita tržišta, zaštita od nepoštene tržišne utakmice kao i nadzor.

Možda je bolje još jasnije izdvojiti „nepoštenu“ i samo promeniti mesta nepoštene i nadzor. „Ovim zakonom se uređuje trgovina, podela trgovine, uslovi za obavljanje trgovine, razvoj trgovine, zaštita tržišta, nadzor kao i zaštita od nepoštene tržišne utakmice. .

Primedba 2. Značenje pojedinih izraza

Komentar i obrazloženje

U članu 2 tačka 3. I 4 stoji:

1) **prodajni objekat** – prostor koji čini jedinstvenu fizičku, funkcionalnu i tehničko-tehnološku celinu, koji ima namenu ili mogućnost obavljanja trgovine, trajnog ili privremenog građevinskog karaktera, zatvorenog ili otvorenog tipa (prodajni plac, boks ili sl.);

2) **prodajno mesto** – mesto na kojem se obavlja trgovina u skladu sa propisima, i to **prodajni objekat** ili drugo mesto van prodajnog objekta na kojem je predviđeno, odobreno ili propisano obavljanje trgovine;

Prema navodima u ova dva stava : prodajni objekat je sinonim za prodajno mesto i nepotrebno je

ponavljati da se ne bi stvarala konfuzija. Pošto je pojam „prodjno mesto“ širi od pojma prodajnog objekata, potrebno je ova dva stav objediniti u jedan.

PREDLOG:

Stav 1. formulirati na sledeći način:

3. продајно место је простор који чини јединствену физичку, функционалну и техничко-технолошку целину, који има намену или могућност обављања трговине, трајног или привременог грађевинског карактера, затвореног или отвореног типа (продајни плац, бокс или сл.); на којем је предвиђено, одобрено или прописано обављање трговине;

Primedba 3. Uslovi za obavljanje trgovine

Komentar i obrazloženje

U članu 30. stoji:

Trgovinu mogu da obavljaju lica koja imaju svojstva trgovca u skladu sa ovim zakonom.

Za obavljanje trgovine moraju biti ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom , kao i posebnim propisima (higijensko – sanitarni, uslovi bezbednosti i zdravlja na radu , uslovi zaštite životne sredine i dr.)

Lica iz stava 1. Su dužna da u prodajnom objektu, odnosno prilikom trgovine van prodajnog objekta, poseduju dokaze o svojstvu trgovca, odnosno ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana.

Svojstvo trgovca shodno članu 11. Stav 2. Tačka 3. Imaju:

3) ostala fizička lica u pogledu prodaje sopstvenih polovnih stvari, rukotvorina, umetničkih i zanatskih proizvoda domaće radinosti, osim poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Koji dokaz treba da poseduju ovi trgovci ??

Predlog: U članu 30. stav 3. Posle teksta „ ovog člana.“ Dodati tekst:
Osim trgovaca definisanih članom 11 stav 2. Tačka 3.

Primedba 4. Poslovno ime

Komentar i obrazloženje

U članu 42. stav 1. stoji:

Trgovac je dužan da na prodajnom mestu vidno istakne poslovno ime (firmu) ili skraćeno poslovno ime.

Izraz „ VIDNO ISTAKNE „ jedno vreme je bio hit inspekcije u Novom Sadu koja je obilazila male kioske i radnjice sa malim izlogom i ulazom i kažnjavala preduzetnike jer je naziv bio slabo vidljiv prema proceni inspektora i problem se uglavnom rešavao pogodbom. .

Predlog: Da se u navedenom stavu 1. Izbaci reč VIDNO i da stav 1. Člana 42 glasi
Trgovac je dužan da na prodajnom mestu istakne poslovno ime (firmu) ili skraćeno

Poslovno ime.

Primedba 5. Radno vreme

Komentar i obrazloženje

U članu 43. stav 5. stoji:

Trgovac na malo je dužan da radno vreme prijavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, sa osnovnim podacima o prodajnom objektu.

Nije jasno šta se ovim stavom postiže osim uvođenja još jedne nepotrebne evidencije koju će iz nepoznatih razloga administrativac u lokalnu da vodi.

Da li je neko računao koliko će se papira utrošiti, koliko vremena će izgubiti trgovac u redovima pred šalterima da bi lokalnoj administraciji prijavio radno vreme i osnovne podatke o prodajnom objektu. (Da li je negde definisano šta se smatra pod „osnovnim podacima o prodajnom objektu“). Istovremeno, trgovac ima pravo da menja radno vreme po sopstvenom nahodjenju, npr. svake nedelje. Uzgred lokalna administracija će verovatno propisati neku taksu (to je sada u modi) da bi pokrila troškove ove evidencije, što je još jedan suvišan namet na inače opterećenu privredu.

Predlog: Stav 5. Člana 43 brisati.

Primedba 6. Razmena podataka

Komentar i obrazloženje

U članu 48. stav 2. stoji:

Trgovac je dužan da dostavi Centru podatke iz stava 1. Ovog člana, jednom godišnje, a najkasnije do 15. marta sa stanjem na dan 31. Decembra prethodne godine.

U posmatranom periodu od 01.01. do 15.03. veliki broj državnih institucija traži od privrednih subjekata masu podataka. Oni se uglavnom dostavljaju na obrascima koji se popunjavaju, potpisuju i pečatiraju i fizički predaju na šalterima ili preko pošte.

Predaja različitih podataka, različitim državnim institucijama na različitim šalterima predstavlja izuzetno veliko opterećenje i angažovanje privrednih subjekata.

U posmatranom periodu privredni subjekti predaju sledeće podatke:

- Upravi za duvan predaju se statistički podaci o nabavci, prodaji i zalihama duvanskih proizvoda.
- Poreskoj upravi i APR-u završne račune
- Poreskoj upravi PPP (pojedinačne poreske prijave za sve izvršene isplate zarada radnika i ostale isplate po odbitku)
- Fondu PIO predaje se M-4 obrazac za upis staža
- Poreskoj upravi se predaju PPPDV za obračunati PDV

Sve institucije strogo paze na prekoračenje rokova i za isto su predviđene kaznene Odredbe.

Uvođenje predaje novih podataka Ministarstvu trgovine do datuma koje već sada uveliko predstavlja usko grlo još više otežava rad privrednih subjekata.

Predlog: Stav 2. Člana 48 izmeniti tako da glasi:

Trgovac je dužan da dostavi Centru podatke iz stava 1. Ovog člana, jednom

godišnje, najkasnije do 15 aprila sa stanjem na dan 31 decembar prethodne godine.

Primedba 7. Praćenje primene propisa

Komentar i obrazloženje

U članu 43. stav 5. stoji:

Glavni tržišni inspektor se stara o prikupljanju, analizi i postupanju na osnovu inicijativa iz stava 1. ovog člana.

Na formulaciju člana nema primedbi. Međutim u praksi on je mrtvo slovo na papiru. Naime u praksi, na terenu, privredni subjekti su preko računovodstvenih agencija i ličnog računovodstva veoma često ukazivali tržišnim inspektorima na potrebu izmene propisa ili jasnijeg definisanja istih. Nije nam poznato da je bilo kakva inicijativa za izmenu propisa pokrenuta na osnovu ove nadležnosti glavnog tržišnog inspektora..

Primer: nedoumica da li se Kepu knjiga vodi sa PDV ili bez PDV tek je u JANUARU ove godine razrešena i došlo je do izmene propisa koji smo tražili odmah po donošenju Zakona o PDV-u. Obrasci u Pravilniku o prometu robe sve do kraja 2009 su imali rubriku: Porez na promet usluga.

Tek ove godine je izmenjeno stavljanje u promet pojedinih roba (hleba, mleka, novina) bez prethodne kalkulacije cena,.... itd.

Zbog nedelotvornosti ove odredbe predlažemo da se postupanje po eventualno predlozima za izmene propisa premesti u nadležnost Centra za razvoj trgovine.

Predlog: Stav 2. Člana 57 izmeniti tako da glasi:

Glavni tržišni inspektor se stara o prikupljanju i analizi na osnovu inicijativa iz stava 1. ovog člana i iste dostavlja Centru za razvoj trgovine na postupanje.

Primedba 8: Centar za razvoj trgovine

Komentar i obrazloženje

Zbog neusaglašenosti, eventualnog nedostatka jasnih podzakonskih akata, i drugim važećim propisima, mogu i ubuduće da se javljaju problemi na relaciji: inspekcija- trgovci. Zbog neusaglašenih i često nejasnih propisa sada je na snazi praksa da se kod spornih slučajeva od nadležnih institucija traži tumačenje, odnosno mišljenje oko nejasnih odredbi. Problem je što različiti državni službenici- različito tumače iste odredbe a i na različite načine ih sprovode. Zato smo prinudjeni da se obraćamo nadležnim instancama na svim nivoima, uključujući i Ministarstvo trgovine i usluga da bi dobili mišljenje (tumačenje.) Medjutim, sadašnji postupak traženja mišljenja od Ministarstva trgovine je trom i dugotrajan posao. Konkretno, mi smo tražili za dva slučaja tumačenje još 2007 godine. Za jedan slučaj nikad nismo dobili tumačenja, a za drugi slučaj, odgovor je stigao posle dve godine (da li se Kepu knjiga vodi sa PDV ili bez PDV) i isto tumačenje je sobzirom na izmenu Pravilnika o prometu robe i usluga postalo bezpredmetno čak ispadne da je i tada dato pogrešno samo da bi se zaštitili tržišni inspektori koji su za vođenje Kepu knjige bez PDV-a slali Sudiji za prekršaje koji je izricao kazne preko 240.000,00 dinara.

Drugi primer je vezan za davanje suprotnih tumačenja po istoj stvari:

Tržišni inspektor je naložio da po Računu MERCATE (veleprodaje cigareta) Privredni subjekt mora praviti kalkulaciju cena u BOKSOVIMA jer je tako navedeno u Računu.

Privredni subjekt je uložio žalbu na rešenje tržišnog inspektora navodeći da je kalkulaciju sačinio u komadima jer se tako prodaje u maloprodaji i ne prodaje se u

BOKSOVIMA i da se sa računa vidi koliko boks sadrži paklica cigareta. Uzgred je naglašeno da će vođenje kalkulacije u boksovima predstavljati problem kod dostave godišnjih izveštaja UPRAVI ZA DUVAN jer se u izveštajima posmatra kao jedinica mere komad.

Istovremeno se Privredni subjekt obratio MERCATI sa zahtevom da mu račune ubuduće dostavlja u jedinici komad a ne u BOKSOVIMA.

MERCATA je dostavila Ministarstvu trgovine fotokopiju svog računa u jedinicama BOKS i kalkulaciju privrednog subjekta u komadima sa traženjem mišljenja da li su KALKULACIJA i NJIHOV RAČUN U SAGLASNOSTI.

Veoma brzo??? za nedelju dana MERCATA dobija tumačenje da je njihov račun u boksovima u saglasnosti sa kalkulacijom koja je u komadima.

Posle mesec dana privredni subjekt dobija rešenje da mu se žalba odbija i ispada da je Inspektor pravilno postupio kad je dao rešenje da se kalkulacija mora voditi u boksovima.

Pošto preduzetnici ne mogu da dočekaju “mišljenja” nadležnih, protiv proizvoljnih postupaka i njihovih posledica, jedino možemo da se borimo preko upravnog postupka i to pojedinačno za svaki sporni slučaj a to je necelishodno i skupo i za državnu administraciju i za privredne subjekte.

Predlog: Predlažem da se Centar za razvoj trgovine , u okviru svojih poslova u Zakonu o trgovini obaveže da tromesečno drži sednice sa predstavnicima udruženja trgovaca, Unijom poslodavaca, Udruženjem računovodstvenih agencija Srbije i glavnim tržišnim inspektorom.

Cilj sastanaka je evidentiranje, praćenje i izjašnjavanje u vezi sa spornim slučajevima i posle analize ako je potrebno pokretanje postupka izmene propisa. Rezultat svakog sastanka bio bi set “mišljenja”, odnosno jasna tumačenja spornih slučajeva koji bi nadalje bili obavezujući za sve strane na celoj teritoriji Srbije. Nakon toga, nezadovoljna strana bi imala pravo da vodi dalje Upravni postupak.

ZAKLJUČAK:

Znači nama treba brz i efikasan postupak usaglašen od strane svih učesnika Na to posebno upozoravmo jer naša praksa pokazuje da neuskладjenost propisa ostavlja prevelik prostor inspektorima za tumačenja što je idelano tlo za bujanje korupcije.

Primedba 9. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

U članu 74. stav 1. Tačka 6. stoji:

6) ne vodi evidenciju prometa ili ne vodi potpunu evidenciju na propisan način.

Na terenu prilikom inspeksijskih pregleda veoma često dolazi do konfliktnih situacija u proceni da li se evidencija vodi na propisan način.

U praksi se dešavalo da inspektor pod SEDIŠTEM podrazumeva i ulicu i broj dobavljača i ukoliko nije bilo to navedeno, za njega je to bila nepropisno vođena evidencija. Često je inspektor tražio da se za nivelacije cena dodeljuje broj dokumenta bez obzira što je nivelacija imala datum nivelacije. Neki inspektori su insistirali da se u broj dokumenta upisuje broj računa a neki inspektori su tražili broj kalkulacije. Sve u svemu često nije bilo nepotpune evidencije već neusaglašenog stava inspekcije.

Zbog svega napred navedenog smatramo da se pod istu tačku ne može svesti nevođenje evidencije i nevođenje potpune evidencije.
Jer NEVOĐENJE evidencije predstavlja velik prekršaj a da li je evidencija nepotpuna i ako je nepotpuna nije ista težina prekršaja.

**Predlog: Tačka 6. Stav 1. Člana 74 se menja i glasi:
6) ne vodi evidenciju prometa (čl. 37)**

Primedba 10. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

U članu 74. stav 1. Tačka 7. stoji:

7) ne istakne cene ili ne istakne cene na propisan način (čl.41).

Na terenu prilikom inspeksijskih pregleda veoma često dolazi do konfliktnih situacija u proceni da li je cena istaknuta. Ovo se najčešće javlja kod ZELENE PIJACE gde se roba nalazi ispred objekta i često vetar odnese istaknutu cenu ili sami potrošači tokom biranja zelene pijace premeste cenu, tako da je velika razlika kada uopšte nisu istaknute cene i slučaj kada nedostaje cena na jednom artiklu..

**Predlog: Tačka 7. Stav 1. Člana 74 se menja i glasi:
7) ne istakne cene (čl.41).**

Primedba 11. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

U članu 74. stav 1. Tačka 11. stoji:

11) ako ne istakne radno vreme ili se ne pridržava označenog radnog vremena, odnosno ako radno vreme odredi suprotno okvirnom radnom vremenu ili ne prijavi nadležnom organu lokalne samouprave (član 43).

Ukoliko se usvoji primedba br.5 onda treba menjati tačku 11 kao što sledi u predlogu

**Predlog: Tačka 11. Stav 1. Člana 74 se menja i glasi:
11) ako ne istakne radno vreme ili se ne pridržava označenog radnog vremena,
Odnosno ako radno vreme odredi suprotno okvirnom radnom vremenu
(čl.43).**

Primedba 12. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

U tekstu Nacrta data su dva člana 74 itreba drugi član 74 preimenovati u član 75,
Član 75 u član 76, član 76 u član 77, član 77 u član 78

Primedba 13. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

Ukoliko se usvoje primedbe br. 9, 10 potrebno je definisati novi Član 74a kao što sledi u predlogu

Predlog: Član 74a glasi:
Novčanom kaznom od _____ do _____ dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
1. Ne vodi potpunu evidenciju na propisan način (čl.37)
2. Ne istakne cene na propisan način (čl.41)

Primedba 14. VIII KAZNENE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

Ukoliko se prihvati uvođenje novog člana 74a potrebna je izmena člana 75 i člana 76 kao što sledi u predlogu

Predlog: Član 75 glasi:
Novčanom kaznom od 10.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se preduzetnik za radnje iz člana 74 stav 1 i člana 74a stav 1. Ovog zakona.

Uz prekršajnu kaznu iz stava 1. Ovog člana, preduzetniku se može izreći i zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti u trajanju od šest meseci do dve godine za radnje iz člana 74 stav 1.

Član 76 glasi:

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 150.000,00 dinara kazniće se fizičko lice ako:

- 1. Obavlja promet robe/usluga, a nema svojstvo trgovca (čl.11 i čl.30)**
- 2. Obavlja trgovinu ličnim nuđenjem suprotno članu 19 ovog zakona**
- 3. Za radnje iz čl.74 stav 1 i čl.74a stav 1 ovog zakona**

Uz prekršajnu kaznu iz stava 1 ovog člana, fizičkom licu se može izreći i zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti u trajanju od šest meseci do dve godine za radnje iz čl.11, čl.30, čl.19 i čl.74 stav 1.

Primedba 15. IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Komentar i obrazloženje

Neophodno je OROČITI donošenje podzakonskih akata i

**PRESEDNIK POSLOVNOG UDRUŽENJA
UVRA NOVI SAD**
